

← סרטן השחלות חוברת מידע

מה זה סרטן השחלות?

ENGAGeO
ESGQ | European Network of Gynaecological
Cancer Advocacy Groups

BRACHA
Living with a high risk
of hereditary cancer

עמותת ברכה
התמודדות והקטנת הסיכון
של סרטן תורשתי

جمعية براخا
مواجهة وتقليل خطورة الإصابة
بالسرطان الوراثي

- סרטן השחלות הינו גורם התמותה הגבוה ביותר בקרב מחלות הסרטן של מערכת הרבייה הנשית. הסיכוי לשרוד 5 שנים פוחת משמעותית כאשר המחלה מאובחנת בשלביה המתקדמים.
- הסיכוי לחלות בסרטן השחלות גבוה יותר בקרב נשים עם נטייה גנטית מולדת. בקרב הנשים הנושאות את המוטציה בגן BRCA, 40% יחלו בסרטן השחלה, לעומת 1.4% מהנשים באוכלוסייה הנורמלית.

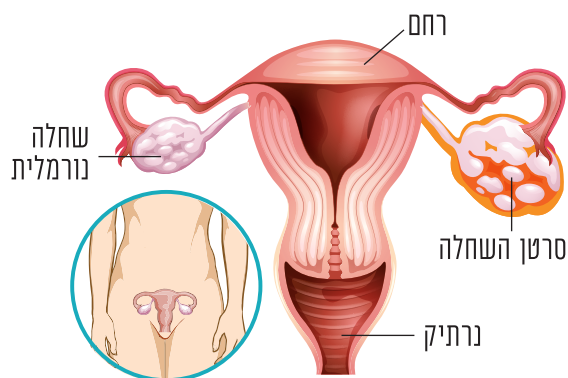

”סרטן השחלות גורם לאחוזי התמותה הגבוהים ביותר מקרב מחלות הסרטן של מערכת הרבייה הנשית. מידי שנה ישנם 42,700 מקרי מוות באירופה כתוצאה מסרטן השחלות. עד כה, לא נמצאו בדיקות סקר מוקדמות היעילות באבחון סרטן השחלות.”

”הסימפטומים של סרטן השחלות אינם ספציפיים ועשויים להיות מיוחסים למצבים חמורים פחות. מסיבה זו, מקרים רבים של סרטן השחלות מאובחנים רק בשלבים מתקדמים, בהם סיכויי השרידות נמוכים הרבה יותר. עם זאת, הטיפולים המומלצים (ניתוחים וכימותרפיה) ושילובם יחד, הביאו במהלך 35 השנים האחרונות להגדלת סיכויי ההישרדות ל- 5 שנים של החולות בסרטן השחלות.”

ENGAGe – (The European Network of Gynaecological Cancer Advocacy Groups)
רשת לכל הקבוצות המצייגות חולים במחלות סרטן גניקולוגיות – בעיקר סרטן השחלות, רירית הרחם,
צוואר הרחם, הפות וסוגי סרטן נדירים נוספים. הארגון נוסד בשנת 2012 ע"י:
ESGO, The European Society of Gynaecological Cancer

מהו סרטן השחלות?

סרטן השחלות הינה מחלה רצינית ומסכנת חיים, הנמצאת במקום השביעי מבין המחלות המאובחנות בקרב נשים מסביב לעולם. באירופה, סרטן השחלות הינה המחלה השישית הנפוצה ביותר בקרב נשים עם למעלה מ-65,000 מקרים בשנת 2012. אחוזי התמותה הגבוהים של סרטן השחלות נובעים מכך שלעיתים קרובות המחלה מאובחנת רק בשלביה המתקדמים, בהם סיכויי ההחלמה נמוכים יותר.

מהם השלבים של סרטן השחלות?

השלב הסרטני של המחלה אומר לרופא עד כמה הגידול גדל והתפשט. שיטת דירוג בת 4 שלבים פותחה לסרטן השחלות:

שלב 4	שלב 3	שלב 2	שלב 1
הגידול התפשט אל חלקי הגוף האחרים, אשר חלקם רחוקים מהשחלות, כמו הכבד או הריאות.	הגידול התפשט אל חלל הבטן.	הסרטן החל להתפשט ולגדול מחוץ לשחלות והוא גדל בתוך האיזור התחתון של עצמות האגן.	הסרטן נמצא רק בשחלות.

מהם התסמינים של סרטן השחלות?

התסמינים של סרטן השחלות כוללים:

- כאבים מתמשכים באיזור האגן והבטן.
- הגדלת נפח הבטן\נפחות קבועה באזור הבטן (בניגוד לנפחות הבאה וחולפת).
- קשיים לאכול ותחושת "מלאות" מהירה.
- תכיפות ודחיפות במתן שתן.

מפני שהתסמינים של סרטן השחלות אינם ספציפיים ועשויים להיות רלוונטיים גם למצבים רפואיים אחרים ולא דחופים (כמו תסמונת המעי הרגיש (IBS) כ-60% מהחולות מאובחנות בסרטן השחלות רק בשלבים המתקדמים של המחלה (שלב 3 או 4), אבחון מאוחר המפחית את סיכויי הצלחת הטיפול.

סרטן שחלות מסוג סרוס (נסיובי) בדרגה גבוהה (High-grade Serous Carcinoma) הוא התצורה השכיחה ביותר של סרטן השחלות. כ-70% מהמופעים של סרטן השחלות הינם מסוג סרוס, שהוא הסוג האלים ביותר, אך עם זאת גם הסוג הרגיש ביותר לטיפולים. כ-90% משלבי 3 ו-4 המאובחנים הינם מסוג זה.

מהם גורמי הסיכון להתפתחות סרטן השחלות?

הסיכוי לפתח סרטן השחלות מושפע ממספר משתנים הכוללים: גיל, אורח חיים, מערכת הרבייה והיסטוריה המשפחתית. הסיכון לפתח סרטן השחלות גבוה במיוחד אצל נשים עם נטיה גנטית לכך, כמו נשאות של המוטציה בגן BRCA1 ו-BRCA2, או בעלות נטיות גנטיות אחרות אשר מגבירות את הסיכון לפתח סרטן השחלות, אך עם זאת, הנטיות הגנטיות גם מגבירות את רגישותם של גידולים אלה לתרופות כימותרפיות המכילות תרכובות פלטינום וחומרים נוספים המכוונים כנגד גידולים אלה.

באוכלוסיה הרגילה, כ-1.4% מהנשים יאובחנו בסרטן השחלות, בעוד 20% ממקרי סרטן השחלות נגרמים על ידי מוטציות בגנים הללו.

כיצד מאבחנים את סרטן השחלות?

נכון להיום, אין בדיקות סקר מקדימות יעילות לאבחון סרטן השחלות ולעיתים רבות התסמינים חולפים ללא אבחנה. שילוב של מספר בדיקות עשויות לעלות על הממצאים של סרטן השחלות, בדיקות כגון: בדיקת דם לגילוי CA125 - חלבון המיוצר ע"י חלק מהגידולים של סרטן השחלות וסריקות כמו אולטרסאונד וסי.טי. האבחון הסופי של סרטן השחלות נעשה ע"י לקיחת ביופסיה מהרקמה החשודה.

כיצד מטפלים בסרטן השחלות?

יש צורך גובר במציאת טיפולים חדשים לסרטן השחלות, מכיוון שב-70% מהמקרים שאובחנו בשלבי 3 ו-4 הגידול נוטה להמשיך ולגדול לאחר שכבר הגיב לטיפול.

ניתוח וכימותרפיה הם הטיפולים העיקריים בטיפול בסרטן השחלות. באופן כללי, סרטן השחלות, החצוצרות והפריטונאום (צפק) מטופלים באותה הדרך.

הטיפול הטוב ביותר במחלה כולל ניתוח וכימותרפיה. שמירה על קווים מנחים לטיפול זה, אשר נמצאו כיעילים ביותר לפי תוצאות מחקרים קליניים גדולים, עשויה לשפר את תוצאות הטיפול. מרכזי הטיפול המוסמכים שומרים כולם על קווים אלו.

טיפולים חדשים נבדקים היום, בעיקר לטיפול בסרטן שחלות סרוסי בדרגה גבוהה. טיפולים אלה כוללים חומרים אנטי-אנגיוגנים (חומרים המונעים או מעכבים צמיחה של כלי דם חדשים הנחוצים לגידול) כמו Bevacizumab או נוגדי PARP כמו Niraparib, Olaparib ו-Rucaparib. המיועדים לנשאות של המוטציה הגנטית בגן BRCA.

אבחון גנטי חשוב מאוד ותורם להפחתת הסיכון לסרטן השחלות במשפחה וכן לבחירת הטיפול בו.

אמצעי מניעה

- עמותת ברכה לסרטן תורשתי: www.bracha.org.il
- אתר חקר הסרטן בבריטניה, סרטן השחלות: www.cancerresearchuk.org/about-cancer/ovarian-cancer
- העמותה הבריטית לסרטן השחלות: www.targetovariancancer.org.uk
- המרכז האירופאי לחקר הסרטן: www.eu-cancer.iarc.fr
- אירוקאר: www.eurocare.il
- ENGAGE: www.esgo.org/ENGAGE
- הסרטן השקט של נשים - סרטן גניקולוגי באירופה (הנתונים מעודכנים נכונה לספטמבר 2013): www.esgo.org/ENGAGE/pages/resources.aspx
- עמיתי ENGAGE: <http://www.esgo.org/ENGAGE/Pages/NetworkMembers.aspx>
- ESGO: www.esgo.org

מקורות:

1. Permuth-Wey J, Sellers TA. Epidemiology of ovarian cancer. Methods Mol Biol. 2009;472:413-37. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19107446>. Last Accessed 26 August 2014.
2. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
3. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August 2014
4. Cancer Research UK. Ovarian cancer mortality statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
5. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
6. NIH Cancer Stat Facts: ovarian cancer, 2014
7. WHO Globocan 2012. Population Fact Sheet. http://globocan.iarc.fr/Pages/fact_sheets_population.aspx. Last accessed: 20 August 2014.
8. Ferlay J, et al. Eur J Cancer 2013;49:1374-403
9. Cancer Research UK. Stages of ovarian cancer. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/treatment/stages-of-ovarian-cancer>. Last Accessed 20 August 2014.
10. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/about/ovarian-cancer-symptoms>. Last Accessed 20 August 2014.
11. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
12. Mc Cluggage WG et al. Data set for reporting of ovary, fallopian tube and primary peritoneal carcinoma: recommendations from the ICCR Modern Pathol 2015; 28:1101-1122.
13. The Cancer Genome Atlas Research Network: Integrated genomic analysis of ovarian carcinoma - Nature 2011; 474:609-615.
14. Cancer Research UK. Ovarian cancer tests. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/diagnosis/ovarian-cancer-tests>. Last Accessed 20 August 2014.
15. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August, 2014

נשמח להודות לחברים על עבודתם ותרומתם בעדכון חוברת זו.
לעמותת ברכה, אשר תרגמה חוברת זו לשפה העברית ולד"ר הרן גבי על הסקירה הרפואית של חוברת זו.

ליצירת קשר עם עמותת ברכה לסרטן תורשתי:

אתר: www.bracha.org.il

מייל: info@bracha.org.il

פייסבוק: www.facebook.com/hereditarycancer

פרטי יצירת קשר עם ENGAGE:

אתר: www.engage.esgo.org

מייל: engage@esgo.org

פייסבוק: www.facebook.com/groups/155472521534076/about